Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 14 października 2014 r.*

Odwołanie — Wspólna polityka rybołówstwa — Kwoty połowowe — Środki nadzwyczajne Komisji — Odpowiedzialność pozaumowna Unii — Artykuł 340 akapit drugi TFUE — Warunki — Rzeczywista i pewna szkoda

W sprawach połączonych C-12/13 P i C-13/13 P,

mających za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 4 stycznia 2013 r.,

Gérard Buono, zamieszkały w Agde (Francja),

Jean-Luc Buono, zamieszkały w Agde,

Roger Del Ponte, zamieszkały w Balaruc-les-Bains (Francja),

Serge Antoine Di Rocco, zamieszkały w Sète (Francja),

Jean Gérald Lubrano, zamieszkały w Balaruc-les-Bains,

Jean Lubrano, zamieszkały w Port-Vendres (Francja),

Jean Lucien Lubrano, zamieszkały w Saleilles (Francja),

Fabrice Marin, zamieszkały w Frontignan (Francja),

Robert Marin, zamieszkały w Balaruc-les-Bains,

reprezentowani przez adwokatów A. Arnauda i P.O. Koubi-Flotte (C-12/13 P),

oraz

Syndicat des thoniers méditerranéens, z siedzibą w Marsylii (Francja),

Marc Carreno, zamieszkały w Sète,

Jean-Louis Donnarel, zamieszkały w Lourmarin (Francja),

Jean-François Flores, zamieszkały w Sète,

Gérald Jean Lubrano, zamieszkały w Balaruc-les-Bains,

* Język postępowania: francuski.

Hervé Marin, zamieszkały w Balaruc-le-Vieux (Francja),

Nicolas Marin, zamieszkały w Frontignan,

Sébastien Marin, zamieszkały w Bouzigues (Francja),

Serge Antoine José Perez, zamieszkały w Sorède (Francja),

reprezentowani przez adwokata C. Bonnefoi (C-13/13 P),

strona skarżąca,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez A. Bouqueta i D. Nardiego, działających w charakterze pełnomocników

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, Prezes, K. Lenaerts, wiceprezes, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, C. Vajda, S. Rodin, prezesi izb, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits (sprawozdawca), J.L. da Cruz Vilaça i F. Biltgen, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 marca 2014 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Gérard Buono, Jean-Luc Buono, Roger Del Ponte, Serge Antoine Di Rocco, Jean Gérald Lubrano, Jean Lubrano, Jean Lucien Lubrano, Fabrice Marin i Robert Marin (w sprawie C-12/13 P) oraz Syndicat des thoniers méditerranéens (zwany dalej „STM"), Marc Carreno, Jean-Louis Donnarel, Jean-François Flores, Gérald Jean Lubrano, Hervé Marin, Nicolas Marin, Sébastien Marin i Serge Antoine José Perez (w sprawie C-13/13 P) wnoszą w odwołaniach o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej Syndicat des thoniers méditerranéens i in./Komisja (T-574/08, EU:T:2012:583, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), w którym Sąd oddalił ich skargę zmierzającą do uzyskania odszkodowania za szkodę, jaką mieli ponieść w związku z przyjęciem rozporządzenia Komisji (WE) nr 530/2008 z dnia 12 czerwca 2008 r. ustanawiającego środki nadzwyczajne w odniesieniu do statków rybackich do połowów okrężnicą prowadzących połowy tuńczyka błękitnopłetwego w Atlantyku na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym (Dz.U. L 155, s. 9).

Ramy prawne

2 Rozporządzenie Rady (WE) nr 2371/2002 z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 358, s. 59) ma na celu ustanowienie wieloletniego podejścia do zarządzania rybołówstwem, aby zapewnić długotrwałą żywotność tego sektora.

3 Artykuł 7 rozporządzenia nr 2371/2002, zatytułowany „Środki nadzwyczajne Komisji", stanowi, co następuje:

„1. Jeżeli istnieje dowód poważnego zagrożenia dla ochrony żywych zasobów wodnych lub dla ekosystemu morskiego, wynikającego z działalności połowowej i wymagającego natychmiastowego działania, Komisja, na uzasadniony wniosek państwa członkowskiego lub z własnej inicjatywy, może zadecydować o zastosowaniu środków nadzwyczajnych, trwających nie dłużej niż sześć miesięcy. Komisja może podjąć nową decyzję o przedłużeniu stosowania środków nadzwyczajnych na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy.

2. Państwo członkowskie przekazuje wniosek jednocześnie Komisji, pozostałym państwom członkowskim i zainteresowanym regionalnym komitetom doradczym. Mogą one przedłożyć swoje uwagi na piśmie Komisji w terminie pięciu dni roboczych od otrzymania żądania.

Komisja podejmuje decyzję w terminie 15 dni roboczych od otrzymania żądania określonego w ust. 1.

3. Środki nadzwyczajne mają skutek natychmiastowy. Powiadamia się o nich zainteresowane państwa członkowskie i publikuje się je w Dzienniku Urzędowym.

4. Zainteresowane państwa członkowskie mogą odwołać się od decyzji Komisji do Rady w terminie 10 dni roboczych od otrzymania powiadomienia.

5. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może podjąć inną decyzję w terminie miesiąca od daty otrzymania odwołania".

4 Artykuł 20 rozporządzenia nr 2371/2002, zatytułowany „Rozdział możliwości połowowych", stanowi:

„1. Na wniosek Komisji Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, podejmuje decyzję w sprawie limitów połowowych i/lub nakładu połowowego oraz w sprawie rozdziału możliwości połowowych między państwa członkowskie, jak również w sprawie warunków związanych z takimi limitami. Możliwości połowowe rozdziela się pomiędzy państwa członkowskie w taki sposób, żeby zapewnić każdemu państwu członkowskiemu względną stabilność działalności połowowej dla każdego zasobu lub łowiska.

2. Gdy Wspólnota ustanowi nowe możliwości połowowe, Rada podejmie decyzję w sprawie rozdziału tych możliwości, z uwzględnieniem interesów każdego państwa członkowskiego.

3. Każde państwo członkowskie decyduje o metodzie rozdziału możliwości połowowych dla statków rybackich pływających pod jego banderą w stosunku do możliwości przydzielonych temu państwu członkowskiemu zgodnie z prawem wspólnotowym i informuje o tym Komisję.

4. Rada ustanawia możliwości [uprawnienia] połowowe dostępne dla państw trzecich na wodach wspólnotowych i rozdziela te możliwości [uprawnienia] pomiędzy wszystkie państwa trzecie.

5. Po zgłoszeniu tego faktu Komisji państwa członkowskie mogą wymieniać się całością lub częścią przydzielonych im uprawnień do połowów".

5 W tym kontekście przyjęte zostało rozporządzenie Rady (WE) nr 40/2008 z dnia 16 stycznia 2008 r. ustalające wielkości dopuszczalnych połowów na 2008 r. i związane z nimi warunki dla niektórych zasobów rybnych i grup zasobów rybnych, stosowane na wodach terytorialnych Wspólnoty oraz w odniesieniu do statków wspólnotowych na wodach, na których wymagane są ograniczenia połowowe (Dz.U. L 19, s. 1).

6 Owe limity i kwoty zostały następnie zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 446/2008 z dnia 22 maja 2008 r. dostosowującym niektóre kwoty połowowe dla tuńczyka błękitnopłetwego na 2008 r. zgodnie z art. 21 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2847/93 ustanawiającego system kontroli mający zastosowanie do wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 134, s. 11).

7 W zastosowaniu art. 7 rozporządzenia nr 2371/2002 Komisja przyjęła w dniu 12 czerwca 2008 r. rozporządzenie nr 530/2008.

8 Motyw 6 rozporządzenia nr 530/2008 stanowi:

„Z danych znajdujących się w posiadaniu Komisji oraz z informacji uzyskanych przez inspektorów Komisji podczas ich wizyt kontrolnych w przedmiotowych państwach członkowskich wynika, że uprawnienia do połowów tuńczyka błękitnopłetwego w Oceanie Atlantyckim na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym przyznane statkom rybackim do połowów okrężnicą pływającym pod banderą Grecji, Francji, Włoch, Cypru i Malty lub zarejestrowanym w tych państwach będą uznane za wyczerpane w dniu 16 czerwca 2008 r., a uprawnienia do połowów tego samego zasobu przyznane statkom rybackim do połowów okrężnicą pływającym pod banderą Hiszpanii lub zarejestrowanym w tym państwie będą uznane za wyczerpane w dniu 23 czerwca 2008 r.”.

9 Artykuł 1 owego rozporządzenia przewiduje:

„Z dniem 16 czerwca 2008 r. zakazuje się połowów tuńczyka błękitnopłetwego w Oceanie Atlantyckim na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym przez statki rybackie do połowów okrężnicą pływające pod banderą Grecji, Francji, Włoch, Cypru i Malty lub zarejestrowane w tych państwach.

Zakazuje się również przechowywania na statku, umieszczania w sadzach w celu tuczenia i w celach hodowlanych, przeładunku, transferu i wyładunku ryb pochodzących z tych stad złowionych przez te statki po tej dacie”.

10 Artykuł 2 owego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Z dniem 23 czerwca 2008 r. zakazuje się połowów tuńczyka błękitnopłetwego w Oceanie Atlantyckim na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym przez statki rybackie do połowów okrężnicą pływające pod banderą Hiszpanii lub zarejestrowane w tym państwie.

Zakazuje się również przechowywania na statku, umieszczania w sadzach w celu tuczenia i w celach hodowlanych, przeładunku, transferu i wyładunku ryb pochodzących z tych stad złowionych przez te statki po tej dacie”.

11 Artykuł 3 rozporządzenia nr 530/2008 stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem ustępu drugiego z dniem 16 czerwca 2008 r. podmioty wspólnotowe nie zgadzają się na wyładunki, umieszczanie w sadzach w celu tuczenia i w celach hodowlanych oraz na przeładunki na wodach i w portach Wspólnoty tuńczyka błękitnopłetwego złowionego przez statki rybackie do połowów okrężnicą w Oceanie Atlantyckim na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym.

2. Do dnia 23 czerwca 2008 r. dozwolone są wyładunki, umieszczanie w sadzach w celu tuczenia i w celach hodowlanych oraz przeładunki na wodach lub w portach Wspólnoty tuńczyka błękitnopłetwego złowionego w Oceanie Atlantyckim na wschód od 45° długości geograficznej zachodniej oraz w Morzu Śródziemnym przez statki rybackie do połowów okrężnicą pływające pod banderą Hiszpanii lub zarejestrowane w tym państwie".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

12 Wnoszący odwołanie w sprawie C-12/13 P oraz Marc Carreno, Jean-Louis Donnarel, Jean-François Flores, Gérald Jean Lubrano, Hervé Marin, Nicolas Marin, Sébastien Marin i Serge Antoine José Perez, wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P, są armatorami lub udziałowcami w statkach rybackich do połowu okrężnicą dokonujących połowów na wodach Morza Śródziemnego. Wszyscy oni są członkami STM.

13 STM, będący również wnoszącym odwołanie w sprawie C-13/13 P, jest związkiem zawodowym działającym zgodnie z księgą IV francuskiego kodeksu pracy, do którego przystępować mogą wyłącznie osoby wykonujące pracę na morzu związaną z połowem tuńczyka.

14 Wszyscy wnoszący odwołanie, poza STM, posiadali w roku 2008 specjalną licencję połowową zezwalającą na połowy, zatrzymywanie na statku, przeładunek, transfer, wyładunek, przewóz, składowanie i sprzedaż tuńczyka błękitnopłetwego na Morzu Śródziemnym w ramach limitu uprawnień do połowów udostępnionych w formie indywidualnych kwot. Pozwolenie, które zostało wydane przez władze francuskie, upoważniało do dokonywania połowów w okresie od dnia 1 kwietnia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2008 r.

15 W związku z wydaniem rozporządzenia nr 530/2008 zakazującego połowów tuńczyka błękitnopłetwego w Morzu Śródziemnym połowy tej ryby zostały przerwane w dniu 16 czerwca 2008 r. i licencje wnoszących odwołanie innych niż STM zostały wycofane.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

16 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 24 grudnia 2008 r., sporządzonym wspólnie przez skarżących w pierwszej instancji – wnoszących odwołanie w sprawach C-12/13 P i C-13/13 P – wnieśli oni skargę o odszkodowanie, zmierzając do stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej Unii Europejskiej niezależnie od winy w związku z przyjęciem rozporządzenia nr 530/2008.

17 Postanowieniem z dnia 25 marca 2010 r. postępowanie przed Sądem zostało zawieszone do czasu wydania orzeczenia Trybunału kończącego postępowanie w sprawie AJD Tuna (C-221/09) i orzeczenia Sądu w przedmiocie dopuszczalności w sprawie Norilsk Nickel Harjavalta i Umicore/Komisja (T-532/08) oraz w sprawie Etimine i Etiproducts/Komisja (T-539/08).

18 W wyroku z dnia 17 marca 2011 r. AJD Tuna (C-221/09, EU:C:2011:153) Trybunał orzekł, że rozporządzenie nr 530/2008 jest nieważne, ponieważ – przyjęte na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 2371/2002 – przewiduje zakazy obowiązujące od dnia 23 czerwca 2008 r. w odniesieniu do statków rybackich do połowu okrężnicą pływających pod banderą hiszpańską lub zarejestrowanych w tym państwie członkowskim oraz wspólnotowych podmiotów gospodarczych, które zawarły z nimi umowy, podczas gdy w stosunku do statków do połowu okrężnicą pływających pod banderą grecką, francuską, włoską, cypryjską oraz maltańską lub zarejestrowanych w tych państwach członkowskich oraz wspólnotowych podmiotów gospodarczych, które zawarły z nimi umowy – zakazy obowiązujące od dnia 16 czerwca 2008 r., mimo że takie odmienne traktowanie nie jest obiektywnie uzasadnione.

19 W zaskarżonym wyroku Sąd orzekł niedopuszczalność skargi w zakresie, w jakim została ona wniesiona przez STM, i oddalił skargę jako bezzasadną w zakresie, w jakim została wniesiona przez pozostałych skarżących.

Postępowanie przed Sądem i wnioski stron

20 Postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 26 lutego 2013 r. sprawy C-12/13 P i C-13/13 P zostały połączone do łącznego rozpoznania w ramach pisemnego i ustnego etapu postępowania i do wydania wyroku, zgodnie z art. 54 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

21 Wnoszący odwołanie w sprawie C-12/13 P wnoszą do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku;

— orzeczenie co do istoty sprawy i zasądzenie od Komisji, tytułem odpowiedzialności pozaumownej, następujących kwot:

  — na rzecz Gérarda Buona i Jeana-Luca Buona – 1 523 588,94 EUR,

  — na rzecz Rogera Del Pontego – 1 068 600 EUR,

  — na rzecz Serge'a Antoine'a Di Rocca – 1 094 800 EUR,

  — na rzecz Jeana Géralda Lubrana – 855 628,20 EUR,

  — na rzecz Jeana Lubrana i Jeana Luciena Lubrana – 1 523 588,94 EUR,

  — na rzecz Fabrice'a Marina i Roberta Marina – 865 784,59 EUR oraz

— tytułem żądania ewentualnego – uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania.

22 Wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P wnoszą do Trybunału o:

— stwierdzenie dopuszczalności skargi wniesionej przez STM;

— uchylenie zaskarżonego wyroku;

— zasądzenie od Komisji, tytułem odpowiedzialności pozaumownej, odszkodowania zgodnie z żądaniem skargi oraz

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

23 Komisja wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołań;

— tytułem żądania ewentualnego – oddalenie skargi o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej oraz

— obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania odwoławczego oraz kosztami postępowania w pierwszej instancji.

W przedmiocie wniosku dotyczącego otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo

24 W związku z tym, że ustny etap postępowania został zamknięty w dniu 20 marca 2014 r., po przedstawieniu opinii przez rzecznika generalnego, wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P pismem z dnia 24 marca 2014 r. złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 25 marca 2014 r. złożyli wniosek o ponowne otwarcie ustnego etapu postępowania.

25 W szczególności wnoszący odwołanie podnoszą, że opinia rzecznika generalnego opiera się na argumencie, który nie był w wystarczającym zakresie przedmiotem dyskusji między stronami, a który dotyczył kwestii zgodności z prawem rozporządzenia nr 530/2008. Ponadto podnoszą oni, że wystąpiła nowa okoliczność, która może mieć decydujący wpływ na decyzję Trybunału w związku z faktem, że Komisja pozostała bezczynna i nie przyjęła środków zmierzających do przeciwdziałaniu dyskryminacji prowadzącej do nieważności rozporządzenia nr 530/2008.

26 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 83 regulaminu postępowania przed Trybunałem może on w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu tego etapu strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. wyroki: Pohotovosť, C-470/12, EU:C:2014:101, pkt 21; Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, pkt 20).

27 Ponadto, zgodnie z art. 252 akapit drugi TFUE, zadaniem rzecznika generalnego jest publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wymagają jego zaangażowania. Trybunał nie jest związany ani opinią rzecznika generalnego, ani jej uzasadnieniem (wyrok Komisja i in./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 W niniejszej sprawie po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego Trybunał uważa, że okoliczności zawisłych przed nim spraw są wystarczająco wyjaśnione dla celów wydania orzeczenia, że sprawy te nie wymagają rozstrzygania na podstawie argumentów, które nie były przedmiotem dyskusji między stronami, oraz że nowy fakt podniesiony przez wnoszących odwołanie nie może mieć decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia Trybunału. W konsekwencji należy oddalić wniosek o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo.

W przedmiocie odwołań

W przedmiocie zarzutu pierwszego w sprawie C-13/13 P

Argumentacja stron

29 W ramach zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P podnoszą, iż orzekając, że STM nie posiada czynnej legitymacji procesowej Sąd dopuścił się przeinaczenia dowodów. Uważają oni, że kompletna analiza owych dowodów mogłaby wykazać wystąpienie interesu prawnego po stronie STM, umożliwiającego mu zażądanie naprawienia poniesionej przez niego odrębnie szkody.

30 Po pierwsze, wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P kwestionują prawidłowość stwierdzeń Sądu zawartych w pkt 23 zaskarżonego wyroku, wedle których STM nie wykazał swej szkody, odsyłając przy tym do swych pisemnych odpowiedzi na dwa pytania zadane przez Sąd, z których wynika, że krzywda STM jest związana ze szkodą w wizerunku zawodowym działalności jego członków.

31 Po drugie, wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P nie kwestionują oceny Sądu dokonanej w pkt 24 zaskarżonego wyroku, wedle której STM nie jest cesjonariuszem prawa do odszkodowania przekazanego mu przez jego członków, podnoszą natomiast, że zgodnie z prawem francuskim STM działa jako związek zawodowy w interesie ogólnym, z czym wiąże się zaistnienie po jego stronie oraz po stronie jego członków interesu prawnego.

32 Komisja kwestionuje argumenty przedstawione przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P podniesione na poparcie ich zarzutu pierwszego. W odpowiedzi na skargę Komisja wskazała, że rozumowanie Sądu odzwierciedla niejasną argumentację STM.

Ocena Trybunału

33 Zgodnie z art. 21 statutu Trybunału oraz art. 44 regulaminu postępowania przed Sądem skarga powinna zawierać między innymi wskazanie przedmiotu sporu, żądania oraz zwięzłe przedstawienie stawianych zarzutów.

34 Jest bezsporne, że aby skarga o odszkodowanie odpowiadała wskazanym powyżej wymogom, skarżący powinien wskazać w piśmie wszczynającym postępowanie zarzuty, na które zamierza się powołać na poparcie swych żądań i, w szczególności, charakter szkody, której doznał, a także okoliczności prowadzące do jej powstania (postanowienie TAO/AFI/Komisja, C-322/91, EU:C:1992:495, pkt 13).

35 Natomiast żądanie zapłaty jakiegokolwiek odszkodowania, którego przedmiot nie został określony i dla którego nie wskazano zarzutów, należy uznać za niedopuszczalne (wyrok Zuckerfabrik Schöppenstedt/Rada, 5/71, EU:C:1971:116, pkt 8, 9).

36 Tymczasem skarga wniesiona w pierwszej instancji nie zawierała żadnego określenia charakteru szkody, którą miał ponieść STM.

37 Szkoda, którą miał ponieść STM, została wskazana jedynie w części skargi zawierającej wnioski wnoszących odwołanie w pierwszej instancji w formie żądania zapłaty ryczałtowo kwoty 30 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, która to kwota miała następnie zostać przekazana na programy informacyjne dla członków STM.

38 Z powyższego wynika, jak stwierdził Sąd w pkt 22 zaskarżonego wyroku, że STM nie określiła w skardze w żaden sposób charakteru podnoszonej szkody w odniesieniu do zachowania zarzucanego Komisji, ani – choćby w przybliżony sposób – oszacowania tej szkody. Ponadto stwierdzenie, że kwota 30 000 EUR ma być przeznaczona na programy informacyjne dla członków STM, jest bez znaczenia dla określenia charakteru i rozmiaru podniesionej szkody, ponieważ dotyczy jedynie przyszłego użycia odszkodowania, a nie zakresu powołanej szkody.

39 W konsekwencji należało w każdym wypadku stwierdzić niedopuszczalność skargi o odszkodowanie wniesionej przez STM ze względu na to, że nie odpowiadała ona wymogom przewidzianym w art. 44 ust. 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem; nie ma zatem konieczności orzekania w kwestii, czy Sąd dopuścił się błędu co do prawa, stwierdzając niedopuszczalność skargi wniesionej przez STM ze względu na brak legitymacji procesowej.

W przedmiocie zarzutu trzeciego w sprawie C-12/13 P oraz w przedmiocie zarzutów trzeciego i czwartego w sprawie C-13/13 P

Argumentacja stron

40 W ramach zarzutu trzeciego wnoszący odwołanie w sprawie C-12/13 P podnieśli, że zaskarżony wyrok jest dotknięty błędem co do prawa w związku z tym, że Sąd nie uznał wystąpienia w ogólności odpowiedzialności pozaumownej niezależnej od winy w prawie Unii.

41 W ramach zarzutów trzeciego i czwartego, które należy uznać za stanowiące jeden zarzut, wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P podnoszą, że Sąd dopuścił się błędu co do prawa, orzekając w pkt 82–88 zaskarżonego wyroku, że podniesiona szkoda nie miała charakteru nienormalnego, ponieważ nie przekraczała granic ryzyka gospodarczego nierozerwalnie związanego z sektorem rybołówstwa.

42 Komisja kwestionuje wszystkie argumenty powołane w ramach owych zarzutów.

Ocena Trybunału

43 Jest bezsporne, że w obecnym stanie prawa Unii porównawcze badanie porządków prawnych państw członkowskich nie pozwala potwierdzić istnienia reżimu odpowiedzialności pozaumownej Unii z tytułu zgodnego z prawem wykonywania przez nią działalności należącej do sfery normatywnej (zob. wyrok FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 175, 179).

44 W tym względzie Sąd nie dopuścił się żadnego błędu co do prawa, ponieważ po pierwsze, w pkt 69–73 zaskarżonego wyroku oparł się na wskazanym orzecznictwie, i po drugie, uznał w pkt 76 owego wyroku, że zarzut dotyczący odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem zgodnym z prawem należy zbadać w świetle owego orzecznictwa.

45 W konsekwencji zarzut trzeci powołany przez wnoszących odwołanie w sprawie C-12/13 P powinien zostać oddalony jako bezzasadny.

46 Co się tyczy zarzutów trzeciego i czwartego wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P Sąd tytułem uzupełniającym przeprowadził w pkt 77–87 zaskarżonego wyroku analizę jakoby nienormalnego i szczególnego charakteru podniesionej szkody, na wypadek gdyby zasada odpowiedzialności pozaumownej Unii z tytułu działania zgodnego z prawem miała zostać uznana w prawie Unii (zob. podobnie wyrok Dorsch Consult/Rada i Komisja, C-237/98 P, EU:C:2000:321, pkt 18, 19).

47 Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach odwołania, jeśli jeden z motywów przyjętych przez Sąd jest wystarczający do uzasadnienia sentencji wyroku, wady, którymi może być dotknięty inny motyw wskazany w wyroku, nie mają w żadnym razie wpływu na tę sentencję. W konsekwencji zarzut odnoszący się do tych wad jest chybiony i powinien zostać oddalony (wyrok Komisja/CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, pkt 68).

48 Z powyższego wynika, że zarzuty trzeci i czwarty powołane przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P należy oddalić jako bezzasadne, ponieważ zostały one skierowane przeciwko motywowi uzupełniającemu zaskarżonego wyroku.

W przedmiocie zarzutu drugiego w sprawie C-13/13 P

Argumentacja stron

49 W ramach zarzutu drugiego wnoszący odwołanie w sprawie C-13/13 P podnieśli, że również po wydaniu wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) rozporządzenie nr 530/2008 pozostaje zasadniczo aktem zgodnym z prawem, w przypadku którego nieważność stwierdzono jedynie w części, a mianowicie w zakresie dotyczącym daty wejścia w życie względem statków do połowu okrężnicą pływających pod banderą grecką, francuską, włoską, cypryjską oraz maltańską lub zarejestrowanych w tych państwach członkowskich oraz unijnych podmiotów gospodarczych, które zawarły z nimi umowy.

50 Komisja, wskazując, że zarzut ów jest skierowany przeciwko punktom zaskarżonego wyroku dotyczącym innych skarżących w pierwszej instancji niż skarżący, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-13/13 P, uważa, że jest on zasadny, i że w konsekwencji ogłoszenie wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) nie stanowi nowej okoliczności w rozumieniu art. 48 ust. 2 regulaminu postępowania przed Sądem.

51 W szczególności Komisja uważa, po pierwsze, że Sąd dopuścił się błędu co do prawa, stwierdzając dopuszczalność zarzutu dotyczącego odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem niezgodnym z prawem powołanym przez skarżących w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, ponieważ jak wynika z wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153), Trybunał stwierdził nieważność rozporządzenia nr 530/2008 jedynie w zakresie, w jakim ustanowione w nim zakazy weszły w życie w dniu 23 czerwca 2008 r. w odniesieniu do statków rybackich pływających pod banderą hiszpańską lub zarejestrowanych w tym państwie członkowskim oraz unijnych podmiotów gospodarczych, które zawarły z nimi umowy, podczas gdy zakazy te weszły w życie w dniu 16 czerwca 2008 r. w stosunku do statków rybackich pływających pod banderą grecką, francuską, włoską, cypryjską oraz maltańską lub zarejestrowanych w tych państwach członkowskich oraz unijnych podmiotów gospodarczych, które zawarły z nimi umowy, oraz po drugie, że skarżący w pierwszej instancji mogli bez żadnych przeszkód wnieść skargę o odszkodowanie za szkodę wynikającą z bezprawnego aktu Unii również w braku wyroku orzekającego jego nieważność.

Ocena Trybunału

52 Po pierwsze, w zakresie dotyczącym dopuszczalności drugiego zarzutu podniesionego przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P Trybunał orzekł już, że w przypadku gdy Sąd połączył dwie sprawy i wydał jeden wyrok, który odpowiada na wszystkie zarzuty przedstawione przez strony postępowania przed Sądem, każda z nich może krytykować również wywody odnoszące się do zarzutów, które zostały podniesione przed Sądem tylko przez skarżącą w drugiej sprawie połączonej (wyrok ISD Polska i in./Komisja, C-369/09 P, EU:C:2011:175, pkt 85 i przytoczone tam orzecznictwo).

53 W niniejszej sprawie nawet jeśli początkowo Sąd rozpatrywał jedną sprawę, to okoliczność, że w trakcie postępowania skarżący zostali podzieleni na dwie grupy, z których jedna, a mianowicie skarżący w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, podniosła nowy zarzut, umożliwia zastosowanie w drodze analogii orzecznictwa wskazanego powyżej.

54 W związku z powyższym zarzut drugi podniesiony przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P, skierowany przeciwko odpowiedzi Sądu na zarzut powołany przez skarżących w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, jest dopuszczalny.

55 Po drugie, co się tyczy zasadności zarzutu drugiego przedstawionego przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P należy przypomnieć, że zgodnie z art. 48 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że ich podstawą są okoliczności prawne i faktyczne ujawnione dopiero w toku postępowania.

56 W niniejszej sprawie, jak przypomniano w pkt 18 niniejszego wyroku, Trybunał orzekł w wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153), że rozporządzenie nr 530/2008 jest nieważne, i w związku z tym Sąd wezwał strony postępowania do przedstawienia stanowisk na piśmie w przedmiocie skutków wynikających z owego wyroku. W odpowiedzi skarżący w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, podnieśli zarzut dotyczący odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem niezgodnym z prawem. W szczególności wskazali oni, że pozwolenie udzielone statkom rybackim do połowu okrężnicą pływającym pod banderą hiszpańską na połowy do dnia 23 czerwca 2008 r., podczas gdy statki rybackie do połowu okrężnicą pływające pod banderą grecką, francuską, włoską, cypryjską oraz maltańską musiały przerwać połowy w dniu 16 czerwca 2008 r., doprowadziło do powstania szkody o charakterze rzeczywistym i pewnym, która polega na utraconych połowach i utraconej sprzedaży z ich kwoty połowowej za rok 2008.

57 Tytułem wstępu należy wskazać, że Sąd uznał w pkt 48 i 49 zaskarżonego wyroku, że skarżący w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, sformułowali zarzut, który nie został powołany w skardze wszczynającej postępowanie i który stanowił w konsekwencji nowy zarzut w rozumieniu art. 48 ust. 2 regulaminu postępowania przed Sądem.

58 W tym względzie, co się tyczy dopuszczalności owego zarzutu, w pkt 53 i 54 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że wyrok AJD Tuna (EU:C:2011:153), ogłoszony przez Trybunał po wniesieniu skargi, powinien zostać uznany za okoliczność umożliwiającą przedstawienie nowego zarzutu, ponieważ wyrok ów zmienił stan prawny istniejący przy złożeniu skargi. Sąd stwierdził bowiem, że na mocy wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) stwierdzono nieważność rozporządzenia nr 530/2008 w całości poprzez wstrzymanie skutków prawnych w zastosowaniu domniemania zgodności z prawem.

59 Należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie Sąd przyjął w swym rozumowaniu błędną interpretację wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153). W szczególności z pkt 105–108 owego wyroku wynika, że przedłużając do dnia 23 czerwca 2008 r. wejście w życie zakazu połowów jedynie dla statków rybackich do połowu okrężnicą pływających pod banderą hiszpańską bez obiektywnego uzasadnienia tego dodatkowego terminu, Komisja naruszyła zasadę niedyskryminacji. Z powyższej oceny Trybunału wynika, że oddalając wszystkie pozostałe zarzuty zmierzające do stwierdzenia nieważności rozporządzenia nr 530/2008, w wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) orzeczono nieważność rozporządzenia jedynie w zakresie, w jakim statki rybackie do połowu okrężnicą pływające pod banderą hiszpańską skorzystały z dodatkowego tygodnia połowów, zachowując ważność daty wejścia w życie zakazu określonego dla innych statków, a mianowicie dnia 16 czerwca 2008 r.

60 Z powyższego wynika, że wbrew ocenie Sądu stwierdzono nieważność rozporządzenia nr 530/2008 jedynie w zakresie, w jakim korzystniej traktowało ono statki rybackie do połowu okrężnicą pływające pod banderą hiszpańską, i w związku z tym przyjęcie wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) nie stanowi nowej okoliczności prawnej ujawnionej w trakcie postępowania przed Sądem. Jako że zakaz połowów wydany względem statków rybackich do połowu okrężnicą pływających pod banderą grecką, francuską, włoską, cypryjską oraz maltańską pozostał w mocy, wskazany wyrok jedynie potwierdził sytuację prawną znaną skarżącym w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, w chwili gdy wnieśli skargę.

61 Z powyższego wynika, że Sąd dopuścił się błędu co do prawa orzekając, że ogłoszenie wyroku AJD Tuna (EU:C:2011:153) stanowiło nową okoliczność prawną, umożliwiającą przedstawienie nowego zarzutu w toku postępowania.

62 Należy jednak przypomnieć, że jeśli w uzasadnieniu wyroku Sądu dopuszczono się naruszenia prawa Unii, lecz jego rozstrzygnięcie jest zasadne w świetle innych względów prawnych, to stwierdzenie takiego naruszenia nie może skutkować uchyleniem tego wyroku (zob. podobnie wyroki: FIAMM i in./Rada i Komisja, EU:C:2008:476, pkt 187; a także Diputación Foral de Vizcaya/Komisja, od C-465/09 P do C-470/09 P, EU:C:2011:372, pkt 171).

63 W niniejszej sprawie chociaż Sąd dopuścił się błędu co do prawa stwierdzając dopuszczalność zarzutu dotyczącego odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem bezprawnym, powołanego przez skarżących w pierwszej instancji, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P, to błąd ten nie może jednak prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, ponieważ w pkt 55–66 owego wyroku Sąd w każdym wypadku oddalił ów zarzut jako bezzasadny.

64 Z uwagi na powyższe zarzut drugi powołany przez wnoszących odwołanie w sprawie C-13/13 P, jakkolwiek jest zasadny, powinien zostać oddalony jako bezskuteczny (zob. podobnie wyroki: Ojha/Komisja, C-294/95 P, EU:C:1996:434, pkt 52; a także FIAMM i in./Rada i Komisja, EU:C:2008:476, pkt 189).

W przedmiocie zarzutów pierwszego i drugiego w sprawie C-12/13 P

Argumentacja stron

65 W ramach zarzutu pierwszego wnoszący odwołanie w sprawie C-12/13 P podnoszą, że Sąd dopuścił się błędu co do prawa w ramach analizy powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem bezprawnym, orzekając w pkt 61–66 zaskarżonego wyroku, że podniesiona szkoda nie miała charakteru rzeczywistego i pewnego.

66 W ramach zarzutu drugiego wnoszący odwołanie w sprawie C-12/13 P podnieśli, że Sąd dopuścił się również błędu w ocenie rzeczywistego i pewnego charakteru podniesionej szkody poprzez brak stwierdzenia, że charakter ów wynika z naruszenia praw własności i swobodnego wykonywania działalności zawodowej.

67 Komisja podniosła, że środki te powinny zostać odrzucone jako niedopuszczalne, a w każdym razie oddalone jako bezzasadne.

Ocena Trybunału

68 Należy przypomnieć, że jak wynika z pkt 63 niniejszego wyroku, Sąd dopuścił się błędu co do prawa stwierdzając dopuszczalność zarzutu dotyczącego powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii w związku z działaniem niezgodnym z prawem, powołanego w toku postępowania w pierwszej instancji przez skarżących, którzy wnieśli odwołanie w sprawie C-12/13 P.

69 Z powyższego wynika, że ponieważ wskazany zarzut powinien był zostać uznany za niedopuszczalny, należy oddalić zarzuty pierwszy i drugi powołane przez wnoszących odwołanie w sprawie C-12/13 P jako bezskuteczne, ponieważ dotyczą one analizy dokonanej przez Sąd dotyczącej oceny owego zarzutu co do istoty.

70 Z uwagi na całość powyższych rozważań odwołania wniesione przez wnoszących odwołanie w sprawach C-12/13 P i C-13/13 P należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

71 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie wnoszących odwołanie w sprawach C-12/13 P i C-13/13 P, a oni przegrali sprawę, należy obciążyć ich kosztami postępowania poniesionymi odpowiednio w tych dwu sprawach.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) **Odwołania wniesione w sprawach C-12/13 P i C-13/13 P zostają oddalone.**

2) **Gérard Buono, Jean-Luc Buono, Roger Del Ponte, Serge Antoine Di Rocco, Jean Gérald Lubrano, Jean Lubrano, Jean Lucien Lubrano, Fabrice Marin i Robert Marin zostają obciążeni kosztami postępowania w sprawie C-12/13 P, a Syndicat des thoniers méditerranéens, Marc Carreno, Jean-Louis Donnarel, Jean-François Flores, Gérald Jean Lubrano, Hervé Marin, Nicolas Marin, Sébastien Marin i Serge Antoine José Perez zostają obciążeni kosztami postępowania w sprawie C-13/13 P.**

Podpisy